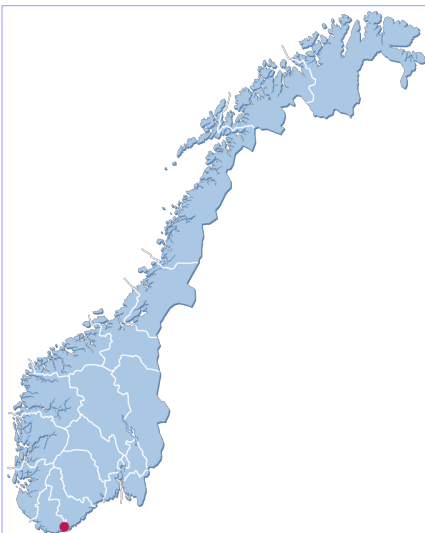
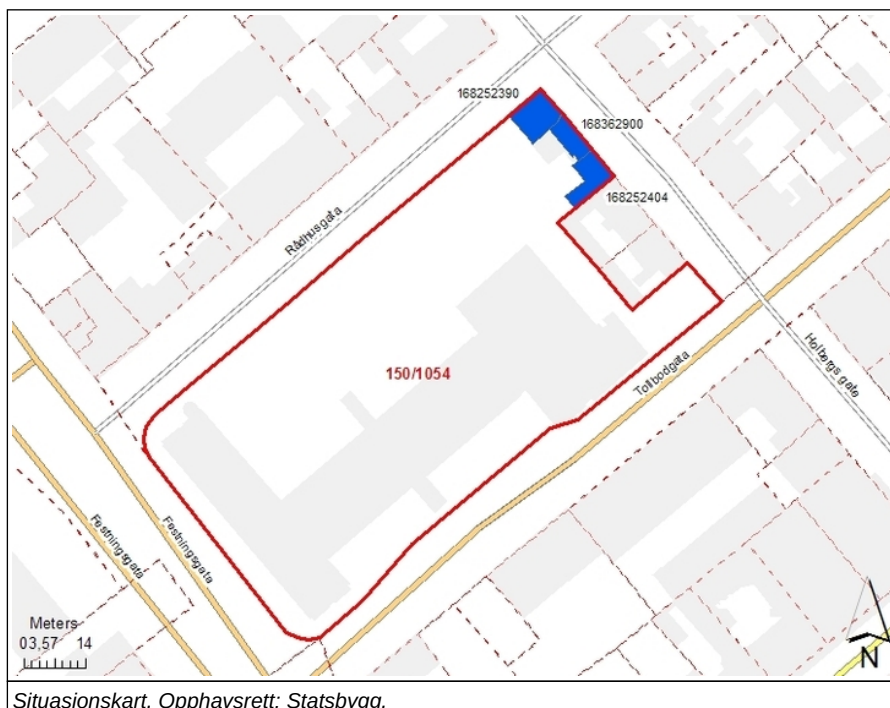

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Vest-Agder
Kommune:	1001/Kristiansand
Opprinnelig funksjon:	Bolig og næringsvirksomhet.
Nåværende funksjon:	Justishus og kontorer.
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	2

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
1630	HOLBERGS GATE 17	1880	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	168252390	150/1054

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å sikre den verdifulle treshusbebyggelsen, bymiljøet og gatestrukturen.
Begrunnelse:	Holbergsgate 17 ble vedtaksfredet i 1992 etter § 15 i kulturminneloven.
Omfang:	Fredningen omfatter treshusbebyggelsen i Holbergsgate 17: Hjørnebygningen (GAB nr. 168252390), langhuset (GAB nr. 168362900) og verkstedet (GAB nr. 168252404).

Beskrivelse kulturmiljø

Eiendommen "Justisbygget i Kristiansand" ligger i kvadraturen i Kristiansand sentrum. Bebyggelsen på eiendommen er Justisbygget fra 1976 og en eldre treshusbebyggelse.

Selve Justisbygget består av fire blokker som nærmest fyller kvartalet avgrenset av Rådhusgata, Holbergsgate, Tollbodgata og Festningsgata. Treshusbebyggelsen ligger mot Holbergsgate og har adresse Holbergsgate 17. Denne består av tre trehus, og regnes som en del av justishuskomplekset. Treshusbebyggelsen ble vedtaksfredet i 1992. Kontoret for voldsoffererstatning er en av leiletakerne på denne adressen.

Eiendomshistorikk

Kompleks 68 Justisbygget begrenses av Rådhusgata, Holbergsgate, Tollbodgata og Festningsgata er i offentlige dokumenter kalt Kvartal 34, Tinghus-kvartalet. Kvartalet har unngått de store bybrannene som herjet i Kristiansand i 1734, 1859 og 1892. På begynnelsen av 1700-tallet utgjorde hele kvartalet en stor eiendom som tilhørte krambodeier og skipsreder Povel Jacobsen Tinstруп. I forbindelse med en auksjon i 1853/54 ble tomten oppdelt og fikk forskjellige eiere. Siste utparsellering av eiendommen fant sted i 1880.

På 1960- tallet begynte en større forandring av kvartalet: Området ble regulert til offentlig formål i 1962. I 1966 kjøpte Statens bygge og eiendomsdirektorat tomten og planla oppføring av et større justisbygg over hele kvartalet. For å sikre den verdifulle treshusbebyggelsen, et unikt bymiljø og gatestrukturen ble Holbergsgate vedtaksfredet i 1992.

Tinghuset i Kristiansand ble oppført i 1976 og bestod av en høyblokk med inngang fra Tollbodgata, en lavblokk langs Festningsgata og en tilsvarende blokk langs Rådhusgata 1.

Mange etater var samlokalisert i det nye tinghuset: Fylkesmannen i Vest-Agder, Fylkesskattesjefen i Vest-Agder, Skipsinspektøren i Kristiansand, Skattefogden, Jordskifteverket for Agder og Rogaland, Fiskerisjefen for Skagerakkysten, Skoledirektøren i Vest-Agder, Fylkeslegen i Vest-Agder, Kristiansands sivilforsvarskrets, Forbruker og heimstellkontorer i Vest-Agder, Kristiansand byrett, Sorenskriveren i Setesdal, Statsadvokaten i Agder, Kristiansand politikammer og Kristiansand kretsfengsel.

Kontorlokalene ble snart for små og etatene måtte flytte deler av virksomheten sin til andre lokaler. I 1995 flyttet Fylkesmannen ut av tinghuset og dette åpnet for på ny å samlokalisere justisetatene. Kvartalet ble totalrenovert og tinghuset ble utvidet med en ny rettsbygning som stod ferdig i 2002.

Verneverdige bygg

Byggnr: 1630
GAB nr: 168252390
Navn: HOLBERGS GATE
17
Oppført: 1880

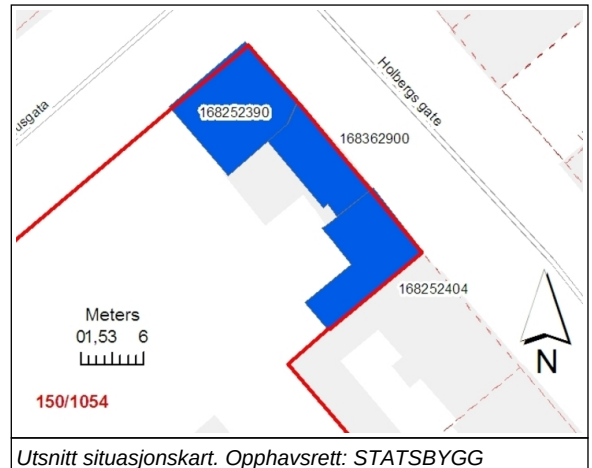
*Tinghuset oppført i 1976. Fasade mot øst og sør. Hovedinngang på sørsiden.
Opphavsrett: Statsbygg.*

BYGNING 1630 HOLBERGS GATE 17

Kompleks 68 JUSTISBYGGET I KRISTIANSAND

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG SØR
GAB nr:	168252390
Gnr/bnr:	150/1054
Oppført:	- 1880
Byggherre:	Ukjent
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: Bygningen er regulert til spesialområde for bevaring, plan nr 695, vedtatt 25.06.1997.
Vernestatus:	Vedtaksfredet etter kulturminneloven §15 15.5.1992 Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Holbergsgate 17 består av flere bygninger: Hjørnebygning (A), sidebygning/langhuset (B), tilbygg (C), overbygget kjellernedgang (D), uthus verksted (F) og uthus slakteri (G). Bygningene A, B og Fs eksteriør og interiøret i nordligste rom i 2. etg i hus B er vedtaksfredet og omtales her.

De fleste rommene i Holbergsgate 17 blir i dag brukt som kontor og møterom. I hjørnebygningens 3. etg er det innredet en leilighet. I hjørnebygningens kjeller hadde slakteriet opprinnelig røkeri. Dette er i dag innredet til kjellerstue.

Hus A og B har ligget slik de gjør i dag siden 1880. Frem til 1880 var hus A 6,5 meter lengre mot vest, men en del er revet.

Idag er huset ombygd til kontorer. Kontoret for voldsoffererstatning er en av leietakerne i bygningen.

Bygningshistorikk

1700	1854	Huset hadde krambod med utsalg av blant annet brennevin. Eierne var kjent som kjøpmenn, brennevinshandlere og skipsførere.
1787	1797	Sidebygningen (B) sannsynligvis oppført.
1787		"Murt kjeller" nevnes under hjørnehuset i branntakstprotokoll.
1797	1807	Utvivelse av Hjørnebygget (A).
1807	1808	Hjørnebygget (A) utvidet og tilbygget (C) bygges.
1854		Familien Jacobsen drev snekkerverksted.
1916	1917	Arkutbygging på hjørnebygningen og innredning av et loftsværelse.
1932		Søknad om innredning av bakeri innvilget.
1952	1986	Birger Frivolds Slakterforretning. Butikk og arbeidslokale. Frivold var siste eier før staten tok over.
1952	1957	Innebygd kjellernedgang (D) i forlengelsen av tilbygg (C) antas å være oppført i forbindelse med Frivolds Slakterforetning.
1985		Staten tok over den 1 juli.
1985	1991	Huset foreslått revet. Diskusjon blant annet med Riksantikvaren og Fortidsminneforeningen om verneverdi og fredning.
1992		Riksantikvaren freder eiendommen med hjemmel i lov om kulturminner av 9 juli 1978 nr 50 §15. Fredningen omfatter eksteriør av hjørnebygget, langhuset og verkstedet, samt interiør i nordligste rom i langhusets 2. etg.
1993		Bygget rehabiliteres.

Vern

Formål:	Formålet er å sikre den verdifulle trehusbebyggelsen, bymiljøet og gatestrukturen.
Begrunnelse:	Holbergsgate 17 ble vedtaksfredet i 1992 etter § 15 i kulturminneloven.

Omfang:	Fredningen omfatter trehusbebyggelsen i Holbergsgate 17: Hjørnebygningen (GAB nr. 168252390), langhuset (GAB nr. 168362900) og verkstedet (GAB nr. 168252404).
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 01
Interiørnavn: Stue
Beskrivelse: Stuen ligger i nordlig del av andre etasje. Rommet har bred vekselpanel med staff, høy fotlist på nordlig vegg og vinduene mot Holbergsgate har bred profilert belistning.

BYGNING 1630 HOLBERGS GATE 17

Kompleks 68 JUSTISBYGGET I KRISTIANSAND

Fasade mot Holbergsgate og Rådhusgata. Opphavsrett: Statsbygg.

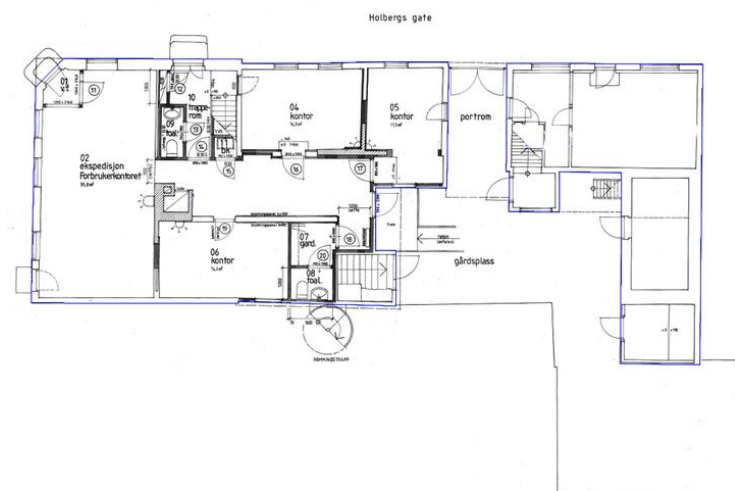
Fasader mot bakgården. Opphavsrett: Statsbygg.

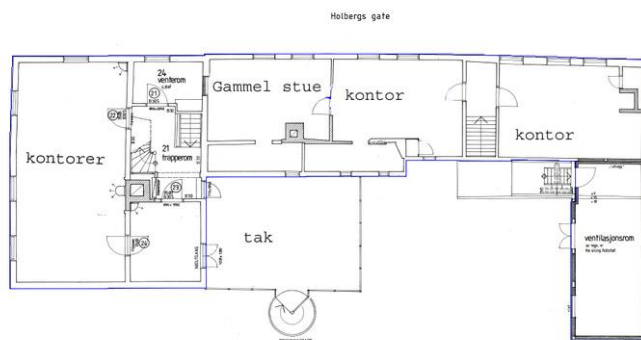
Holbergsgate 17. Opphavsrett: Statsbygg.

Slakterkrok ved porten til å henge dyreskrotter i Foto: Lasse Kaas Opphavsrett: Statsbygg

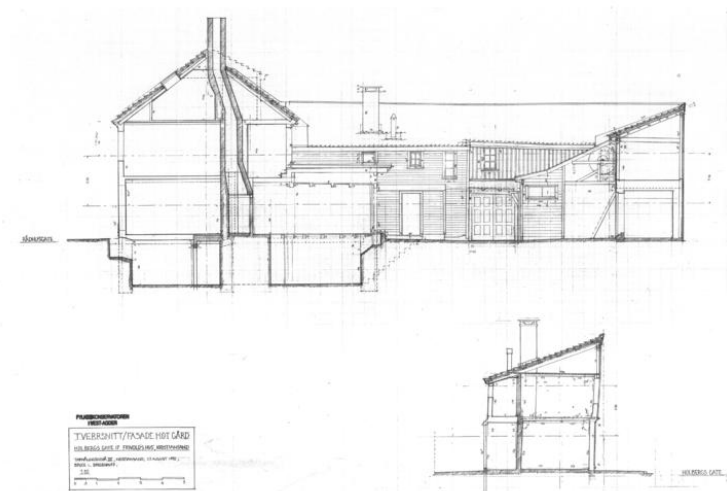
Plan første etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

Plan andre etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 1630 HOLBERGS GATE 17

Kompleks 68 JUSTISBYGGET I KRISTIANSAND

Snitt gjennom bygget parallelt med Holbergsgate Foto: Bruce L. Bergendoff
Opphavsrett: Bruce L. Bergendoff

Stue i nordlig del, 2. etg. Opphavsrett: Statsbygg.